

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2020 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt I C 802/14 z powództwa J. Z. przeciwko A.-Slovenska poisťovna, a.s. z siedzibą w B. o zapłatę:

1. oddalił powództwo;
2. nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego.

Apelację od opisanego wyroku wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego tj. par. 110 par.1 i par 112 zd. 1 słowackiego kodeksu

cywilnego- ustawa nr (...), w związku z art. 1 par. 15 ust 1 słowackiej ustawy z 4.09.2001 r. o obowiązkowym umownym ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkodę powstałą w związku z eksploatacją pojazdu samochodowego i o zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw (Dz.U. nr 381/2001) - k. 324 i nast. akt sprawy, przez wadliwą interpretację i w konsekwencji bezpodstawne przyjęcie, że roszczenia powoda uległy przedawnieniu, a także par. 100 ust. 1 zd 3 słowackiego kodeksu cywilnego poprzez bezzasadne oddalenie powództwa wskutek uwzględnienia zarzutu przedawnienia, pomimo tego, że roszczenie nie uległo przedawnieniu;

2. naruszenie prawa procesowego, a to art. 233 par. 2 polskiego kodeksu postępowania

cywilnego poprzez dokonanie wadliwej oceny zebranego materiału dowodowego, tj. pozbawionej wszechstronności i sprzecznej z zasadami logicznego myślenia w kwestii roszczeń o naprawienie szkód rzeczowych poprzez pominięcie zeznań świadka I. Z. i dowodu z przesłuchania powoda, a także poprzez niezasadne uznanie, że biegły traumatolog nie jest powołany do oceny skutków urazów głowy, kręgosłupa;

3. naruszenie art. 217, 227 i 278 i 286 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku o

konfrontację biegłych, zawartego w piśmie procesowym z dnia 15.05.2017 r.

W konsekwencji podniesionych zarzutów strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda:

- a) kwoty 29 043,29 zł tytułem rekompensaty (zadośćuczynienia) z tytułu cierpienia i rekompensaty (zadośćuczynienia) za utrudnienie aktywności społecznej (na podstawie ustawy z 30.06.2004 r. o rekompensacie (zadośćuczynieniu) za cierpienie i o rekompensacie (zadośćuczynienia) za utrudnienie aktywności społecznej ... (...) ZZ/, z odsetkami za zwłokę w stosunkach cywilnoprawnych od dnia 07.11.2011 r. do dnia zapłaty;
- b) kwoty 393,60 zł tytułem zwrotu kosztów tłumaczenia dokumentów - postanowienia Prokuratury Rejonowej w Popradzie z 5. 12.2011 r., z odsetkami za zwłokę w stosunkach cywilnoprawnych od dnia 16.03.2015 r. do dnia zapłaty;
- c) kwoty 4 139,16 zł tytułem odszkodowania z odsetkami za zwłokę w stosunkach cywilnoprawnych od dnia 07.11.2011 r. do dnia zapłaty;
- d) kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję wg. norm prawem przepisanych;
- e) rozpoznanie, na podstawie art. 380 kpc postanowienia sądu I instancji z dnia 06.09.2018 r. o konfrontację biegłych traumatologa i rehabilitanta medycznego;

f) przeprowadzenie na rozprawie konfrontacji biegłych traumatologa i rehabilitanta medycznego w związku z zarzutami do opinii biegłego rehabilitanta sformułowanymi w piśmie procesowym powoda z dnia 15.05.2017 r.

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, a także o pominięcie jako nieprzydatnego do rozstrzygnięcia sporu wniosku powoda o rozpoznanie postanowienia Sądu I instancji z dnia 06.09.2018 r. o konfrontację biegłych z zakresu traumatologii i rehabilitacji medycznej oraz o przeprowadzenie konfrontacji w/w biegłych.

W toku postępowania apelacyjnego, w dniu 1 grudnia 2021 roku zmarł powód J. Z. (wydruk (...) - Sad – k. 952-954).

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie apelacyjne i zażaleniowe na podstawie art. 174 § 1 k.p.c. (protokół – k.955).

Następcami prawnymi zmarłego powoda są: żona I. Z. oraz dwie córki: H. T. i J. C. (akt poświadczenia dziedziczenia – k. 961).

Postanowieniem z dnia 13 września 2022 roku Sąd Okręgowy podjął zawieszony postępowanie apelacyjne i zażaleniowe z udziałem wymienionych następców prawnych powoda (postanowienie – k. 963).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej jest uzasadniona w części.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy jako prawidłowe Sąd Okręgowy podziela, przyjmując za własne. Natomiast odmiennie jurydycznie ocenia badany w niniejszej sprawie zarzut przedawnienia roszczenia, uznając go za niezasadny, a w konsekwencji przyjmując za uzasadnione w części zgłoszone żądanie rekompensaty i odszkodowania.

Wstępnie za Sądem Rejonowym odnotować wypada, że jurysdykcja krajowa sądu polskiego nie budzi wątpliwości w świetle treści art. 11 ust. 2 w zw. z art. 9 ust. 1 lit. b obowiązującego w dacie zdarzenia rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (...) (Dz.U. UE L z 2001 r., 12/1) oraz art. 11 ust. 1 lit. b i art. 13 ust. 2 obecnie obowiązującego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. UE L z 2012 r., 351/1) w zw. z art. 9 Konwencji o prawie właściwym dla wypadków drogowych sporządzonej w H. dnia 4 maja 1971 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 63, poz. 585).

Zgodnie z art. 3 Konwencji Haskiej w zw. z art. 28 rozporządzenia (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych (R. II) – Dz. U. UE L z 2007 r., 199/40, właściwym prawem materialnym w tej sprawie jest prawo wewnętrzne państwa, w którym nastąpił wypadek, a zatem prawo słowackie. Natomiast właściwym prawem procesowym jest prawo polskie.

W świetle § 100 ust. 1 słowackiego Kodeksu cywilnego, prawo ulega przedawnieniu, jeżeli nie zostało wykonane w okresie stanowiącym ustawą, a Sąd rozpatruje kwestię przedawnienia jedynie na wniosek (zarzut) dłużnika.

Zgodnie z § 104 słowackiego Kodeksu cywilnego, w przypadku praw do świadczenia z ubezpieczenia, okres przedawnienia rozpoczyna bieg po upływie roku od zdarzenia podlegającego ubezpieczeniu.

Z kolei zgodnie z § 106 ust. 1 i 2 słowackiego Kodeksu cywilnego, prawo do wynagrodzenia szkody ulega przedawnieniu po upływie dwóch lat od dnia, gdy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o tym, kto za nią odpowiada. Najpóźniej prawo do wynagrodzenia szkody ulega przedawnieniu po upływie trzech lat, a w przypadku szkody spowodowanej umyślnie – dziesięciu lat od dnia, kiedy doszło do zdarzenia, w wyniku którego szkoda powstała; nie dotyczy to uszczerbku na zdrowiu.

W świetle dyspozycji § 110 ust. 1 i § 112 słowackiego Kodeksu cywilnego, jeśli roszczenie zostało potwierdzone prawomocną decyzją sądu lub innego organu, ulega przedawnieniu po upływie dziesięciu lat od dnia, kiedy według decyzji miało zostać spełnione. Jeśli dłużnik uznał roszczenie pisemnie co do przyczyny i wysokości, okres przedawnienia upływa w ciągu 10 lat od dnia, kiedy do takiego uznania doszło; jeśli jednak w uznaniu roszczenia określony został termin świadczenia, okres przedawnienia rozpoczyna bieg od momentu upływu tego terminu. Jeśli wierzyciel w okresie biegu przedawnienia potwierdzi swoje roszczenie w sądzie lub innym właściwym organie i kontynuowane jest wszczęte postępowanie, bieg okresu przedawnienia od momentu zgłoszenia roszczenia przez czas prowadzenia postępowania jest wstrzymany.

W świetle przedstawionej regulacji, sporne były stanowiska stron co do zgłoszonego zarzutu przedawnienia. Sąd Rejonowy stwierdził zaś, że roszczenie uległo przedawnieniu, bowiem po myśli § 110 ust. 1 i § 112 słowackiego Kodeksu cywilnego nie doszło do wydłużenia lub przerwania biegu przedawnienia, nie doszło do wstrzymania biegu przedawnienia. Roszczenie powoda nie zostało ponadto potwierdzone decyzją sądu, ani innego organu. Powód nie wystąpił wcześniej na drogę sądową, ani nie zgłosił roszczenia organowi odszkodowawczemu w rozumieniu art. 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 26/2000 z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych zmieniającą dyrektywę Rady nr 73/239 EWG i nr 88/357 EWG (Czwarta dyrektywa w sprawie ubezpieczeń komunikacyjnych) oraz art. 24 obecnie obowiązującej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności (Dz.U. UE L z 2009 r., 263/11).

Jak stwierdził Sąd Rejonowy, jedynie organy odszkodowawcze w rozumieniu powołanych przepisów prawa europejskiego mają charakter organów odpowiedzialnych za zapewnienie wypłaty odszkodowań i wydających w tym przedmiocie wiążące decyzje analogicznie, jak ma to miejsce w przypadku sądu cywilnego. Na gruncie prawa polskiego takim organem jest Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (art. 2 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 124 i art. 128 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) z dnia 22 maja 2003 r. – t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2214).

W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że zgłoszenie roszczenia wyłącznie reprezentantowi ds. roszczeń w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt. 11a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 10 obowiązującej w dacie zgłoszenia szkody ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (t.j. z 2010 Nr 124, poz. 66), a więc podmiotowi, który likwiduje szkody w imieniu reprezentowanego zagranicznego zakładu ubezpieczeń, ale nie jest organem powołanym do likwidacji szkód w drodze wydania wiążącej decyzji, nie wywołało oczekiwanego skutku i doprowadziło do przedawnienia roszczenia, które nastąpiło z dniem 15 sierpnia 2013 roku (pозew wniesiono 18 lipca 2014 roku).

Apelujący nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, formułując zarzut naruszenia prawa materialnego, to jest § 110 ust.1 i § 112 zd. 1 słowackiego kodeksu cywilnego, w związku z art. 1 § 15 ust. 1 słowackiej ustawy z 4.09.2001 r. o obowiązkowym umownym ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkodę powstałą w związku z eksploatacją pojazdu samochodowego, który, w ocenie Sądu Okręgowego zasługuje na aprobatę.

Instytucja Reprezentanta do spraw roszczeń została wprowadzona Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/26/WE z 16.5.2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, która została uchylona, zaś instytucja reprezentanta do spraw roszczeń znajduje swoje miejsce w Dyrektywie 2009/103/WE, która to dyrektywa ujednolica swoimi zapisami wcześniejsze dyrektywy, tzw. Dyrektywy Komunikacyjne.

Reprezentant do spraw roszczeń zajmuje się likwidacją szkód komunikacyjnych w imieniu i na rachunek odpowiedzialnego zakładu ubezpieczeń. Z punktu widzenia ustawy niezbędnym jest jedynie to, aby zakład ubezpieczeń lub zakłady ubezpieczeń i jego reprezentanta łączył stosunek pełnomocnictwa. Reprezentant musi być bowiem

umocowany do wypłaty odszkodowań osobom poszkodowanym w imieniu i na rachunek odpowiedzialnego zakładu bądź zakładów ubezpieczeń.

Reprezentantem do spraw roszczeń może być zarówno osoba fizyczna, jak i osoba prawna. Warunkiem koniecznym do pełnienia funkcji reprezentanta jest przesłanka należytego wykonywania czynności likwidacyjnych i regulowania płatności odszkodowawczych, a więc dająca rękojmię należytego wykonywania pełnionej funkcji. Reprezentant do spraw roszczeń ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE, w którym został ustanowiony przez zakład lub zakłady ubezpieczeń.

Z kolei artykuł 83b ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) z dnia 22 maja 2003 r., implementując regulacje IV Dyrektywy Komunikacyjnej, określa terminy, które wiążą organ odszkodowawczy w procesie likwidacji szkody. Biuro podejmuje stosowne działania w ciągu 60 dni od dnia otrzymania żądania odszkodowawczego zgłoszonego przez poszkodowanego lub uprawnionego. Ponadto ustawa precyzuje, o jakie działania chodzi, wskazując, że w powyższym terminie Biuro podejmuje czynności w celu ustalenia odpowiedzialności sprawcy za powstanie szkody oraz wysokość odszkodowania. Biuro jednak zaprzestaje dalszych czynności, jeżeli w terminie 60 dni od daty zgłoszenia roszczenia przez poszkodowanego właściwy zakład ubezpieczeń lub jego reprezentant do spraw roszczeń udzielił poszkodowanemu lub uprawnionemu uzasadnionej odpowiedzi na zgłoszone do Biura żądanie. Jest to oczywistą konsekwencją regulacji UbezpieObowU, która nakłada na Biuro obowiązek informowania zakładu ubezpieczeń lub jego reprezentanta o zgłoszeniu roszczenia przez podmiot uprawniony, co daje zakładowi ubezpieczeń możliwość "przejęcia" likwidacji szkody do samodzielnego prowadzenia i rozstrzygnięcia.

Podkreśla to charakter Biura jako instytucji, która w Systemie Zielonej Karty uaktywnia się w ostateczności, gdy inne odpowiedzialne za naprawienie szkody podmioty nie wypełniają swoich zobowiązań względem poszkodowanych w wypadkach. Ustęp 3 określa termin minimalny, w którym możliwa jest wypłata przez Biuro odszkodowania lub jego bezspornej części. To również przejaw konsekwencji ustawodawcy, który przewidując możliwość udzielenia przez zakład ubezpieczeń odpowiedzi poszkodowanemu i przejęcia tym samym od Biura obowiązku wypłaty roszczenia, uniemożliwia temu drugiemu wcześniejsze dokonywanie wypłat, co musiałoby się wiązać ze wzajemnymi rozliczeniami pomiędzy zakładem ubezpieczeń a Biurem i generowałoby dodatkowe koszty związane z obrotem finansowym (tak komentarz art. 83b UbezpieObowUM. 2012, wyd. 1/J. M., legalis).

W związku z powyższym, w sytuacji, gdy toczy się postępowanie likwidacyjne, jak w badanej sprawie, u reprezentanta ds. roszczeń, (...) skierowany do niego wniosek przesłałoby do reprezentanta, albowiem Biuro jest organem kontrolnym, nadzorującym, powołanym do tego, żeby poszkodowany polski obywatel nie został pozbawiony postępowania likwidacyjnego, wiodącego do rozliczenia szkody komunikacyjnej i wydania wiążących decyzji. Innymi słowy, gdy zagraniczny ubezpieczyciel nie działa, wówczas sprawę odszkodowawczą przejmuje (...). W tym kontekście należy interpretować pismo z dnia 22 grudnia 2011 r., w którym reprezentant ds. roszczeń pouczył powoda, że brak decyzji w przedmiocie wypłaty świadczeń w 90-dniowym terminie rozpoczynającym bieg z momentem zgłoszenia szkody powoduje, iż ma on prawo zgłoszenia sprawy do (...) w W..

Innymi słowy, organ odszkodowawczy wskazany w art. 24 dyrektywy nr 2009/103/WE przystępuje do rozpatrzenia roszczenia w przypadku, gdy zakład ubezpieczeń (lub jego reprezentant ds. roszczeń) nie udzielił w terminie trzech miesięcy od zgłoszenia szkody odpowiedzi na zgłoszone roszczenie wraz z uzasadnieniem, zakład ubezpieczeń nie ustanowił reprezentanta ds. roszczeń w kraju poszkodowanego oraz w terminie dwóch miesięcy od daty wypadku nie udało się ustalić zakładu ubezpieczeń odpowiedzialnego za szkodę.

Tymczasem w badanej sprawie, przesłanki powyższe nie wystąpiły. Ubezpieczyciel poprzez swego reprezentanta podjął działania likwidacyjne, a w takiej sytuacji, Biuro, jak wyżej wspomniano, przekazałoby złożony do niego wniosek do reprezentanta zakładu ubezpieczeń.

Rację ma więc skarżący wywodząc, że poszkodowany powód prawidłowo zgłosił szkodę do reprezentanta d.s. roszczeń pozwanego, na podstawie art. 79 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych(..) w związku z art. 1 § 15 słowackiej ustawy z dnia 4 września 2001 roku o obowiązkowym umownym ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkodę powstałą w związku z eksploatacją pojazdu samochodowego(..). Reprezentant rozpoczął postępowanie likwidacyjne, przyjmując odpowiedzialność za szkodę oraz wydając kolejne decyzje o wysokości rekompensaty i odszkodowania. W zakresie roszczeń odszkodowawczych decyzja ostateczna została wydana w dniu 19 lutego 2014 roku, natomiast w zakresie rekompensaty taka decyzja nie zapadła.

W świetle powyższych rozważań przyjąć trzeba, że poprzez zgłoszenie szkody reprezentantowi, nastąpiło wstrzymanie biegu przedawnienia na czas toczącego się postępowania likwidacyjnego. Nawet, gdyby przyjąć, za pozwanym, jak w odpowiedzi na pozew, datę ostatecznej decyzji ubezpieczyciela na 8 lipca 2013 roku, to złożenia pozwu w listopadzie 2014 roku przerwało bieg przedawnienia.

Z ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) z dnia 22 maja 2003 r. wynika, że poszkodowanemu przysługuje uprawnienie do zgłoszenia roszczeń do (...), gdy zagraniczny ubezpieczyciel bądź jego reprezentant milczy albo gdy zagraniczny ubezpieczyciel nie ma reprezentanta. Chodzi bowiem o ochronę obywatela, który doznał zdarzenia szkodzącego na terytorium obcego państwa. Natomiast pozbawienie poszkodowanego możliwości dochodzenia roszczenia (przedawnienie) po zakończeniu postępowania likwidacyjnego nie jest objęte wolą ustawodawcy. Podmiot, któremu zgłoszono roszczenie należy zatem uznać za inny organ, o którym mowa w § 112 słowackiego kodeksu cywilnego, co skutkuje przyjęciem, że w okresie postępowania likwidacyjnego nastąpiło wstrzymanie biegu przedawnienia roszczenia powoda, a zatem nie zostało ono przedawnione.

Skoro zarzut przedawnienia okazał się niezasadny, rozważeniu podlegała wysokość dochodzonego roszczenia odszkodowawczego oraz z tytułu rekompensaty.

Według regulacji zawartych w prawie słowackim, wysokość rekompensaty z tytułu obrażeń zdrowotnych, zgodnie z art. I § 5 ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2004 r. o rekompensacie uszczerbku na zdrowiu i rekompensacie związanej z utrudnieniami w aktywności społecznej (słowacki Dz. U. nr 437/2004 – k. 550-594, 611-632), przy określeniu wysokości rekompensaty z tytułu cierpienia i wysokości rekompensaty za utrudnienia w aktywności społecznej wychodzi się z całkowitej liczby punktów, które za cierpienie i utrudnienia w aktywności społecznej zostały przyznane w ocenie zawartej w ocenie lekarskiej.

Jak wskazał Sąd Rejonowy na podstawie informacji Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Słowackiej, utrudnienie funkcjonowania w społeczeństwie to stan związany z uszkodzeniem ciała mający możliwe do udowodnienia negatywne konsekwencje dla aktywności życiowej osoby poszkodowanej, zaspokojenia jej potrzeb życiowych i społecznych oraz funkcjonowania tej osoby w ramach społeczeństwa (art. I § 2 ust. 2 ustawy). Zadośćuczynienie za utrudnienie funkcjonowania w społeczeństwie przyznawane jest jednorazowo; musi być proporcjonalne do charakteru następstw uszkodzenia ciała oraz ich przewidywanego rozwoju, jak również do zakresu, w jakim ograniczone są możliwości uczestniczenia osoby poszkodowanej w życiu społecznym. Jeżeli któreś z uszkodzeń stanu zdrowia nie jest zawarte w stawkach według art. I § 7 ust. 2 ustawy, wówczas stosuje się stawkę za inne uszkodzenie stanu zdrowia, z którym z punktu widzenia utrudnienia w aktywności społecznej można go najlepiej porównać (art. I § 4 ust. 1-3 ustawy). W świetle art. I § 10 pkt 6 ustawy, jeżeli w przypadku organu lub kończyny, poprzez poprzednie wrodzone lub powstałe zmiany w stanie zdrowia, istniały już wcześniej schorzenia, w wyniku których naruszona została funkcja, ocenie podlegają tylko następstwa, które wyniknęły w związku z opiniowanym uszkodzeniem stanu zdrowia, lub które doprowadziły do istotnego pogorszenia uprzednio powstałych zmian stanu zdrowia. Jeżeli nie można dokładnie określić zmian w stanie zdrowia przed opiniowanym uszkodzeniem, wówczas liczba punktów przy ocenie utrudnień w aktywności społecznej nie może przekroczyć trzech czwartych określonej stawki.

Wysokość rekompensaty równa się 2% średniej miesięcznej płacy pracownika gospodarki Republiki Słowackiej (ustalonej przez Urząd Statystyczny Republiki Słowackiej) za 1 p.p. w roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w

którym powstała szkoda. Końcową sumę zaokrągliła się do w górę do pełnych EURO. W 2010 r. średnia miesięczna płaca w Republice Słowackiej wynosiła 769 EURO, a więc 2% z tej kwoty wynosi 15,38 EURO.

Sąd Rejonowy ocenił wydaną na podstawie § 7 ustawy z dnia 30 czerwca 2004 r. z dnia 1 października 2011 r. opinię lekarza słowackiego, według której łączny uszczerbek na zdrowiu powoda został określony na 50 pkt: poz. 2 (rana) – 10 pkt; poz. 104 (podwichnięcie/zwichnięcie odcinka szyjnego kręgosłupa) – 25 pkt; poz. 113b (stłuczenie) – 15 pkt. za niemierną.

W świetle opinii neurologa i rehabilitanta medycznego bowiem następstwa wypadku opisane w opinii słowackiego lekarza orzecznika nie były wystarczająco dokładne. Dotyczyło to bezpośrednich następstw wypadku, które pominął lekarz orzecznik, a które winny skutkować stwierdzeniem dodatkowo miernych cierpień fizycznych związanych ze stłuczeniem kręgosłupa szyjnego (poz. 103a – 10 pkt), utrudnień w aktywności społecznej powoda z powodu skręcenia kręgosłupa szyjnego wywołanego z trwałym ograniczeniem rotacji (poz. 304a – 50 pkt z uwagi na współistniejącą samoistną chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa szyjnego), cierpień związanych ze stłuczeniem twarzy (poz. 4 – 5 pkt) oraz głowy (poz. 3 – 5 pkt), łącznie 70 pkt., zgodnie z żądaniem apelującego.

Rozmiar cierpień fizycznych powoda oraz utrudnień w jego funkcjonowaniu społecznym miał też szerszy zakres, z punktu widzenia ustaleń biegłego lekarza ortopedy traumatologa, aczkolwiek w ograniczonej części. Otóż biegły ten wskazał na zwichnięcie – poz. 105b, którego u powoda nie stwierdzono (mówi się o stłuczeniu – poz. 103a), wskazał na wstrząśnienie mózgu stwierdzone na oddziale neurologicznym, na którym powód nie przebywał (poz. 233), wskazał na zespół po wstrząśnieniu mózgu (poz. 252), lecz nie stwierdzono wstrząśnienia. Biegła neurolog także nie stwierdziła tej postaci urazu. Natomiast uzasadnione jest przyznanie punktów z powodu pourazowego ograniczenia ruchomości kręgosłupa (poz. 304 -100-190 pkt) w rozmiarze 100 pkt., jeśli zważy się na samoistną chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa, na którą wskazał biegły z zakresu rehabilitacji medycznej.

Łącznie należy przyjąć 120 pkt. z tytułu uszczerbku na zdrowiu powoda i zmniejszenia aktywności społecznej.

W świetle powyższego, zarzut naruszenia art. 217, 227, 278 i 286 k.p.c. wskazujący na bezzasadne oddalenie wniosku o konfrontację biegłych, zawartego w piśmie procesowym z dnia 15.05.2017 r. trzeba uznać za chybiony, a konfrontację biegłych za zbędną. Z tego względu wniosek w tym przedmiocie zawarty w apelacji podlegał pominięciu na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Zarzut dotyczący pominięcia wniosków z opinii biegłego psychiatry także nie zasługuje na uwzględnienie. Biegła nie stwierdziła u powoda psychozy ani deficytów intelektualnych, wskazała na zaburzenia lękowo-adaptacyjne, które nie stanowią podstawy do zakwalifikowania schorzeń psychicznych powoda do żadnej z pozycji tabelarycznego zestawienia stawek oceny punktowej za utrudnienia w aktywności społecznej przy urazach. Zaburzenia stwierdzone u powoda nie mają charakteru poważnych w rozumieniu zapisów ustawowych (poz. 254 czy 255), a odniesienie się do wstrząśnienia mózgu nie znajduje potwierdzenia w dokumentacji medycznej.

Reasumując powyższy wątek, należy stwierdzić, że suma punktowa podlegająca uwzględnieniu w niniejszej sprawie na podstawie omówionego materiału dowodowego kształtuje się na poziomie 120 pkt, co odpowiada kwocie 1 845,60 euro (120 x 15,38 euro). Przeliczając ustaloną kwotę według średniego kursu waluty euro z dnia wyrokowania, wynoszącego 4,13 zł, powstaje należna suma 7 622,33 zł, która pomniejszona o wypłaconą kwotę 3 180,89 zł daje kwotę 4 441,44 zł do zapłaty tytułem rekompensaty.

Zarzut naruszenia prawa procesowego w postaci art. 233 § 2 (prawidłowo § 1) k.p.c. trzeba uznać w części za trafny, co skutkuje odmienną oceną dowodów w postaci zeznań świadka I. Z. i zeznań powoda, w kontekście pozostałego materiału procesowego w zakresie roszczeń o naprawienie szkód rzeczowych.

W związku z powyższym, koszt 750 zł poniesiony przez powoda za wynajem pojazdu zastępczego, udokumentowany fakturą, z której wynika, że należność za najem została zapłacona, należy uznać za pozostający w związku bezpośrednim ze zdarzeniem szkodzącym. Samochód wykorzystany został przez powoda do kontynuacji

zaplanowanego i rozpoczętego urlopu w Słowacji, który został przerwany przez wypadek, pozbawiając powoda środka transportu. Uzasadniony pozostaje również koszt 200 zł z tytułu przejazdów taksówkami i rozmów telefonicznych, co wynika z zeznań powoda i świadka I. Z., które należy ocenić jako wiarygodne i spójne. Koszty holowania uszkodzonego pojazdu do Ł. w wysokości 2 819,16 zł, udokumentowany zapłaconą fakturą, także należy uznać za wykazany i adekwatny. Argumentacja apelującego w tym zakresie jako logiczna zasługuje na aprobatę. Nie ulega wątpliwości, że w dacie holowania nie był znany rozmiar szkody pozwalający na ustalenie czy jest to szkoda częściowa czy całkowita. Dopiero oględziny przeprowadzone na miejscu i szacowanie szkody w (...) pozwoliły stwierdzić nieopłacalność naprawy. Okoliczności te także potwierdzają zeznania powoda i świadka I. Z., które wespół z dokumentem w postaci faktury tworzą logiczną całość. Natomiast wydatek w postaci kosztów noclegu w K. w kwocie 370 zł nie pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z następstwami wypadku. Powód zdecydował się na wyjazd do K., aby zasięgnąć opinii lekarza co do możliwości spędzenia urlopu w Grecji. Nie ulega wątpliwości, że to postępowanie ma ogólny związek z wystąpieniem wypadku, ale nie może być uznany za jego bezpośredni, albo co najmniej normalny skutek jak np. rzeczywiście poniesione koszty leczenia. Wydatek na tłumaczenie dokumentu w postaci postanowienia Prokuratury Rejonowej w Popradzie na język polski także nie pozostaje w takim związku. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, dokument ten był w posiadaniu ubezpieczyciela słowackiego obowiązującego do naprawienia szkody, a reprezentant ds. roszczeń likwidował szkodę w imieniu i ze skutkiem na rzecz ubezpieczyciela zagranicznego.

Łącznie, uwzględnieniu podlega kwota 3 769,16 zł z tytułu roszczeń odszkodowawczych, która z wykazaną powyżej rekompensatą w wysokości 4 441,45 zł składa się na podlegającą zasądzeniu sumę 8 210,61 zł. Z uwagi na występowanie po stronie powodowej następców prawnych J. Z., których udziały spadkowe wynoszą po 1/3 części, kwota 8 210,61 zł podlegała zasądzeniu zgodnie z udziałami spadkowymi, czyli po 2 736,87 zł na rzecz każdego ze spadkobierców.

Odsetki ustawowe obowiązujące na terenie Republiki Słowacji zostały zasądzone na podstawie 517 słowackiego kodeksu cywilnego, od dnia 6 grudnia 2011 roku, który to termin wynika z art. 83b ustawy z dnia z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2277).

Koszty postępowania przed sądem I instancji wyniosły łącznie 10 166,34 zł, w tym po stronie powodowej -7 700 zł (2 400 zł wynagrodzenie pełnomocnika procesowego + 1 212 zł opłaty sądowej od pozwu + 4 088 zł kosztów biegłych), po stronie pozwanej – 2 466,34 zł (2 400 zł wynagrodzenie pełnomocnika procesowego + 66,34 zł kosztów biegłego). Powództwo zostało uwzględnione w 24,4%. Powoda obciążają zatem koszty w kwocie 7 685,50 zł, a pozwanego w kwocie 2 480,50 zł. W tym stanie rzeczy, wobec poniesienia w takim zakresie przez każdą ze stron kosztów w toku procesu, podlegały one na podstawie art. 100 k.p.c. wzajemnemu zniesieniu. Wydatki związane z wynagrodzeniem biegłych w części to jest w wysokości 5 120,48 zł tymczasowo poniósł Skarb Państwa. Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, pozwany został obciążony kwotą 1 249,40 zł (5 120,48 zł x 24,4%), zaś na podstawie art. 113 ust. 4 powołanej ustawy odstąpiono od obciążania powoda nieuiszczoną częścią kosztów sądowych z uwagi na ich wysokość, przewyższającą zasądzone świadczenie, które było trudnym do ustalenia na etapie pozwu z uwagi przede wszystkim na zastosowanie prawa obcego.

Z tych wszystkich względów, częściowo zasadna apelacja skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku w opisanym wyżej zakresie, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., a w pozostałej części podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., z uwagi na szczególny charakter sprawy, wynikający z zastosowania prawa obcego i trudności w adekwatnym wskazaniu dochodzonego roszczenia, a także zważywszy na uwzględnienie roszczenia w niewielkim zakresie, które zostałoby pochłonięte przez koszty procesu strony przeciwnej.